

Bilaga 2

Dnr KS 2014/207

Antagen i kommunfullmäktige 2015-06-17

Skötselplan för Lånestahedens naturreservat

Den sällsynta fältsippan är en karaktärsart för Lånestaheden.

Naturreservatets syfte

Syftet med Lånestahedens naturreservat är att vårda, bevara och utveckla den värdefulla livsmiljön betade kalkrika hållmarker och de växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa miljöer. Att vårda och synliggöra fornlämningar av stort kulturhistoriskt värde och säkerställa möjligheterna till friluftsliv, rekreation, natur- och kulturupplevelser i anslutning till Vagnhärad, i enlighet med allemansrätten och inom ramen för bevarandet av områdets naturvärden.

Syftet ska nås genom att de kalkrika hållmarkerna hävdas genom bete eller slåtter samt att gamla ädellövträd och hassel bevaras. Den mindre granplantering som finns i anslutning till hassellund och betade hållmarker avverkas. Övrig skog får utvecklas fritt genom naturlig föryngring och bildandet av död ved. Enkla anordningar för friluftslivet uppförs. I övrigt undantas naturreservatet från exploatering och skogsbruk.

Beskrivning av naturreservatet

Översikt

Lånestahedens naturreservat består av betade kalkrika hållmarker, hassellund och blandskogsmark med stort inslag av tall. Den östra delen som består av kalkrika hållmarker med hassellund hyser en rik och för länet sällsynt flora. De sydvästra delarna är värdefulla främst för det tätortsnära friluftslivet och den stora andelen död ved. Hela området hyser värdefulla fornlämningar.

Administrativa data

Namn	Lånestahedens naturreservat
Skyddsform	Naturreservat
Län	Södermanland
Kommun	Trosa
Församling	Trosa-Vagnhärad
Fastigheter	Lånesta 1:20, Norra Husby 1:3, Norra Husby 2:3, Fagerhult 2:10.
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger i Vagnhärad's tätort. Närmsta punkten ca 170 m norr om Vagnhärad's centrum. Reservatet sträcker sig därifrån i nordöstlig riktning på båda sidor om Gnestavägen.
Naturgeografisk region	24
Kulturgeografisk region	Centralbygden
Markägare	Trosa kommun - Lånesta 1:20, Fagerhult 2:10. Fastighetsbolaget Billy Gustafsson - Norra Husby 1:3, Norra Husby 2:3.
Förvaltare	Trosa kommun
Areal	29,6 ha
Ekonomiskt karta	9H7j
Natura 2000	SE220203
Naturvårdsprogram Lst.	80-130
Ängs- och Hagmarksinventering	88-3, klass 3
Naturvärdesobjekt	09H7j, objekt nr 06
Fornlämningsregistret	Trosa-Vagnhärad socken. Fornlämningsnummer: 95-97, 99-100, 108-115, 201-204, 207, 241, 246, 477.

Uppgifter om naturtyper, arter och bevarandevärden

Uppskattade arealer av markslag

Naturbetesmark	5,73 ha
Skogsmark	16,9 ha
Hassel och blandlövskog	5,97 ha
Gles tallskog med hassel	7,37 ha
Blandskog	4,40 ha
Natura 2000-naturtyper	
Uppspruckna kalkstenshällmarker (8240)	6,50 ha
TOTALT	29,6 ha

Prioriterade bevarandevärden

Markslag	Skogsmark, naturbetesmark
Naturtyper	Uppspruckna kalkstenshällmarker
Strukturer (landskapselement)	Död ved
Växt- och djursamhällen	Växter, lavar, svampar
Friluftsliv	Stigar, stängselgenomgångar, informationsskyltar
Kulturmiljövärden	Järn- och bronsåldersgravar, fornlämnningar

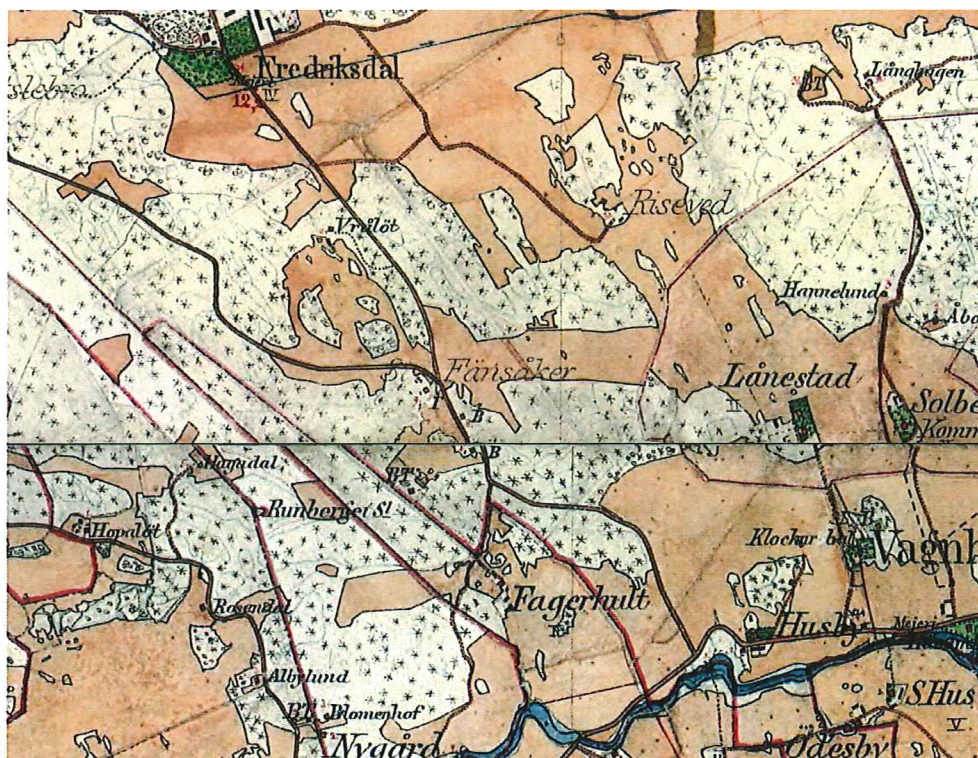
Historisk och nuvarande markanvändning

Lånestaheden är del av ett stort kulturområde som sträcker sig genom den moderna tätorten Vagnhärad. Det är ett rikt och omfattande kulturlandskap med allt från hällristningar, bosättningar, fornlämnningar och gravplatser från bronsålder fram till modern tid.

Den östra delen av naturreservatet präglas av ett gravfält från järnåldern som kan kopplas till Lånesta gård. Något längre västerut finns ett bosättningsområde från bronsåldern med så kallade skärvtenshögar, sophögar med skörbrända stenar och annat hushållsavfall. I slänten mot villaområdet i sydost finns forntida odlingar med stensatta terrasskanter.

Det var under bronsåldern som grunden lades till det jordbruk som bedrevs i området fram till 1700-talet. Lånestaheden har under historisk tid ingått i inägomarken till Lånesta gård och framförallt använts till ängsslåtter och betesmark. Området har dock periodvis tillåtits att växa igen. Enligt häradskartan, kartlagd åren 1897-1904, bestod då i det närmaste hela naturreservatet av barrskog (figur 1).

På senare tid har naturreservatets östra delar betats endast periodvis vilket resulterat i att buskar och träd brett ut sig över tidigare öppna områden. I slutet av 2000-talet restaurerades den östra delen av reservatet, som också är ett Natura 2000-område, för att öppna upp betesmark och skapa god miljö för hävdgynnade arter. Området har sedan dess betats.

Figur 1. Häradskartan över Lånesheden, kartlagd åren 1897-1904, visar att större delen av området då var täckt av barrskog.

Biologiska bevarandevärden

Låneshedens biologiska bevarandevärden består främst i de växtsamhällen som är beroende av den öppna, kalkrika hållmarken i norr och skötseln av den. Alldeles intill Vagnhäradstätt och Låneshedens industriområde utbreder sig en oexploaterad bergrygg med mycket höga naturvärden. Berggrunden består av en relativt lättvittrad urkalksten vilket gör att flera ovanliga och kalkgynnade växtarter trivs på Lånesheden. Den centrala platån är delvis öppen och delvis bevuxen med tall, sötkörbär och buskvegetation bestående av bl.a. nyponros, stenros, hartsros, oxbär, spärroxbär, en och slån. Hävdgynnade arter som kattfot, småfingerört, vildlin, knutnarv, harmynta, fältsippa och jungfrulin växer här. I helt öppna delar är vit fetknopp, tulkört och grusslok mycket vanliga. I hållarnas sprickor och skrevor växer kalksvartbräken och murruta i stort antal.

Utanför hållmarksområdet är de nuvarande naturvärdena inte gynnade av bete. I den beskogade sydsluttningen mot Gnestavägen dominerar hassel och lövträd. Här finns välutvecklade hasselbuketter och de sällsynta arterna stor bockrot, luden Johannesört, skogsknipprot, krissla och slöjroksvamp. Även i nordsluttningen förekommer en intressant flora. Sterila bestånd av backskafting dominerar delvis fältskiktet och i brynet mot norr växer skogsvicker.

Omedelbart söder om Gnestavägen sträcker sig i öst-västlig riktning en strövvänlig, gles tallskog med grova tallar och ett välutvecklat skikt av gammal grov hassel. Här är vårfloran rik och den döda veden utgör bra substrat för bl. a. en lång rad svampar.

Tabell 1. Rödlistade arter och indikatorarter som registrerats i objektet. Rödlistekategori följer Gärdenfors, U. (ed.) 2010. *Rödlistade arter i Sverige 2010*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. (VU)=sårbar, (NT)=missgynnad.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistad/indikatorart
Silversmygare	<i>Hesperia comma</i>	NT
Mindre blåvinge	<i>Cupido minimus</i>	NT
Mellangulspetsvivel	<i>Apion interjectum</i>	NT
Slöjroksvamp	<i>Lycoperdon mammiforme</i>	VU (ÅGP-art)
Toppjungfrulin	<i>Polygala comosa</i>	VU
Skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	VU
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	VU
Backklöver	<i>Trifolium montanum</i>	NT
Månlåsbräken	<i>Botrychium lunaria</i>	NT
Stor bockrot	<i>Pimpinella major</i>	NT
Fältsippa	<i>Anemone pratensis</i>	Regionalt rödlistad
Luden Johannesört	<i>Hypericum hirsutum</i>	Regionalt rödlistad
Skogsknipprot	<i>Epipactis helleborine</i>	Sällsynt i Sörmlands län
Krissla	<i>Inula salicina</i>	Sällsynt i Sörmlands län
Grusslok	<i>Melica ciliata</i>	Sällsynt i Sörmlands län
Spärroxbär	<i>Cotoniaster divaricatus</i>	Tämligen sällsynt
Kalksvartbräken	<i>Asplenium trichomanes ssp quadrivalens</i>	Växer enbart på kalk
Murruta	<i>Asplenium ruta-muraria</i>	Växer enbart på kalk
Kattfot	<i>Antennaria dioica</i>	God hävdindikator
Vildlin	<i>Linum catharticum</i>	God hävdindikator
Jungfrulin	<i>Polygala vulgaris</i>	God hävdindikator
Knägräs	<i>Danthonia decumbens</i>	God hävdindikator
Backtimjan	<i>Thymus serpyllum</i>	God hävdindikator
Gullviva	<i>Primula veris</i>	God hävdindikator
Darrgräs	<i>Briza media</i>	God hävdindikator
Harmynta	<i>Satureja acinos</i>	God hävdindikator
Småfingerört	<i>Potentilla tabernaemontani</i>	God hävdindikator

Kulturhistoriska bevarandevärden

Genom hela naturreservatet löper ett stråk med riksintressanta fornlämningar i form av boplatser, brons- och järnåldersgravar, fornåkrar mm. Gravhögarna utgör bitvis ett påtagligt inslag i landskapsbilden. Fornlämningarna utgör spår från en tid då området hade stort strategiskt värde invid den havsvik där idag, på grund av landhöjningen, istället Trosaån rinner. Vid de partiella utgrävningar som genomförts under tidigt 1900-tal hittades bland annat urnor med brända ben och kol, stenskrävshögar och terrasserade odlingslotter.

Bevarandevärden för friluftsliv

Områdets tillgänglighet, tätortsnära lokalisering samt höga natur- och kulturvärden gör Lånestaheden till ett mycket attraktivt område för det rörliga friluftslivet. Naturreservatet är dessutom ett utmärkt utflyktsmål för närliggande skolor och förskolor att bedriva natur- och kulturstudier i.

Geologiska bevarandevärden

I området finns urkalksten som påvisar olika vittringsfenomen som t.ex. karstvittring. Regnvatten har under årtusenden runnit nedför sluttningarna och gjort att kalken lösts upp och håligheter bildats på hållarna.

Plan för områdets skötsel

Naturreservatet är indelat i skötselområden som utgår från de bevarandemål och de skötselåtgärder som ska utföras för respektive område.

För karta över skötselområden och friluftsliv, se bilaga 1.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Skötselområde 1 – Betesmark med uppspruckna kalkstenshällmarker

Areal: 11,9 ha.

Beskrivning:

Området består av en bergsrygg med öppna, kalkrika hällmarker och mycket höga naturvärden. Berggrunden består av en relativt lättvittrad urkalksten vilket gör att många ovanliga och kalkgynnade växtarter trivs här. Den centrala platån är mestadels öppen med ett glest trädskikt bestående av tall och sötkörbär och buskvegetation bestående av bl.a. nyponros, stenros, hartsros, oxbär, spärroxbär, en och slån. Här växer hävdgynnade arter såsom kattfot, småfingerört, vildlin, knutnarv, harmynta, fältsippa och jungfrulin. I helt öppna delar av området är vit fetknopp, tulkört och grusslok mycket vanliga. I hällarnas sprickor och skrevor växer kalksvartbräken och murruta i stort antal.

Bevarandemål:

Arealen betesmark med uppspruckna kalkstenshällmarker ska vara minst 11,9 ha. Hävd- och kalkgynnade arter förekommer rikligt. Igenväxningsvegetation finns i mycket begränsad omfattning och ökar inte. Rikligt med död ved i form av lågor och högstubbar förekommer, varav en stor del solbelyst.

Skötselåtgärder:

Naturvårdsinriktad betesdrift eller slåtter. Vid slåtter ska vegetationen avlägsnas. Området ska vara välhävdad vid säsongens slut. Røjning av igenväxningsvegetation vid behov. Brynen luckras upp, i synnerhet i norr där fältsippa växer, och gläntor utökas så att grässvålen utvecklas. Den befintliga hagen utvidgas västerut till att omfatta hela skötselområdet. Betesdriften dokumenteras och stängsel underhålls. Grova träd gynnas och bevaras. Grövre död ved och grenar från ädellövträd lämnas, men ska inte försvåra betesdriften på de stora ytorna. Vid restaurering görs en bedömning av hur stor andel död ved som ska lämnas kvar.

Skötselområde 2 - Hassellund

Areal: 5,96 ha.

Beskrivning:

Området består av väl utvecklade hasselbuketter och lövdominerad blandskog. Här växer de ovanliga arterna krissla, stor bockrot, luden Johannesört, skogsknipprot och slöjroksvamp. I områdets norra del finns en mindre granplantering (ca 1 ha).

Bevarandemål:

Arealen hassel- och lövdominerad blandskog ska vara minst 5,96 ha. I området förekommer rikligt med välutvecklade hasselbuketter och inslag av barrträd minskas successivt. I gläntor växer krissla, slöjroksvamp, stor bockrot, luden Johannesört och skogsknipprot. Rikligt med död ved och hålträd förekommer.

Skötselåtgärder:

Granplanteringen i områdets norra del avverkas. Gran och tall hålls efter för att gynna hassel och lövträd. Grova träd gynnas och bevaras. Vid behov öppnas mindre gläntor upp för att skapa en mer mosaikartad struktur i enlighet med åtgärdsprogrammet för slöjroksvamp och för att förhindra att de ljusälskande arterna krissla och luden johannesört skuggas ut. Vid behov kan området betas eller slåträs för att förhindra igenväxning och gynna de mer ljuskrävande arterna. Naturligt död ved kvarlämnas. Vid restaurering görs en bedömning av hur stor andel död ved som ska lämnas kvar.

Skötselområde 3 – Blandskog

Areal: 4,40 ha.

Beskrivning:

Området består av främst av ung tallskog i väster som successivt övergår till tät aspskog mot öster. Det är liten åldersvariation på träden och relativt lite död ved förekommer i området.

Bevarandemål:

Arealen blandskog ska vara minst 4,4 ha och fungera som en buffertzona för reservatets inre delar gentemot industrimarken i norr. Död ved förekommer i området i form av lågor och högstubbar.

Skötselåtgärder:

Skogsområdet lämnas i huvudsak orörd som buffertzona. Grova träd gynnas och bevaras. Högstubbar skapas och en del träd ringbarkas för att tillskapa mer död ved i området. Naturligt död ved kvarlämnas. I övrigt fri utveckling.

Skötselområde 4 – Gles tallskog med hassel

Areal: 7,37 ha.

Beskrivning:

Strövvänlig gles tallskog med grova tallar och ett välutvecklat skikt av gammal grov hassel. Området har en rik vårflora. Gott om död ved förekommer vilket utgör ett bra substrat för bl. a. ett stort antal svampar. I norr finns ett fuktstråk med inslag av lövträd.

Bevarandemål:

Arealen gles tallskog med hassel ska vara minst 7,37 ha. I området finns kontinuitet av välutvecklade hasselbuketter och olikåldrade tallar. Rikligt med död ved förekommer.

Skötselåtgärder:

Begränsad röjning av ung hassel, granplantor och annat sly för att gynna återväxten av hasselbuketter med grova stammar och bevara områdets strövvänlighet. I övrigt fri utveckling. Grova träd gynnas och bevaras. Naturligt död ved ska i första hand kvarlämnas på lämplig plats. Vid restaurering görs en bedömning av hur stor andel död ved som ska lämnas kvar.

Friluftsliv

Areal: Hela reservatet, 29,6 ha.

Beskrivning:

Områdets tillgänglighet, tätortsnära lokalisering samt höga natur- och kulturvärden gör Lånestaheden till ett mycket attraktivt område för det rörliga friluftslivet. Naturreservatet är dessutom ett utmärkt utflyktsmål för närliggande skolor och förskolor att bedriva natur- och kulturstudier i. I områdets nordöstra del finns en parkering och genom reservatet löper flera välanvända stigar. I väster gränsar reservatet till en välbesökt öppen plats med grillmöjlighet och i den betade delen i norr finns flera picknickbord.

Bevarandemål:

Området erbjuder upplevelser av artrikedom, varierad natur och kulturminnen. Området ger möjlighet till rekreation och friluftsliv i form av bl.a. stigar och rastplatser. Besökare ska kunna erhålla information om områdets olika natur- och kulturvärden. Väl fungerande stängselgenomgångar finns vid alla korsningar mellan stängsel och välanvända stigar. En parkeringsplats för besökare till reservatet finns i områdets östra del. Naturreservatets gränser är väl utmärkta. Alla anordningar hålls i gott skick.

Skötselåtgärder:

Reservatsskyltar placeras vid parkeringen i öster, norr om Gnestavägen och i anslutning till grillplatsen i väster. Informationstavlor om natur- och kulturvärden sätts upp. Sopstall ska finnas i anslutning till parkering vid Lånestavägen. Kontinuerligt underhåll av stängselgenomgångar, stigar, rastplatser och parkering genomförs. Områdets tillgänglighet för funktionshindrade ses över och vid behov tillgänglighetsanpassas delar av reservatet på ett sådant sätt att naturvärden inte tar skada.

Fornlämningar

Areal: Hela reservatet, 29,6 ha.

Beskrivning:

Genom hela naturreservatet löper ett stråk med riksintressanta fornlämningar i form av boplatser, brons- och järnåldersgravar, fornåkrar mm. Gravhögarna utgör bitvis ett påtagligt inslag i landskapsbilden, särskilt i områdets östra delar.

Bevarandemål:

Väsentliga delar av fornlämningarna i naturreservatet är synliga och välhävdade. Informationstavlor finns uppsatt i anslutning till gravhögar och andra fornlämningar.

Skötselåtgärder:

Gravhögar som ingår i betesmarken betas och vid behov slyröjs. Övriga fornlämningar synliggörs genom märkning och årliga röjningsinsatser.

Uppföljning

Uppföljning av skötselåtgärder

Trosa kommun ansvarar för uppföljning av genomförda skötselåtgärder. Uppföljningen ligger sedan till grund för en eventuell omprövning av skötselplanen. Djurhållaren ansvarar för dokumentation av betesdriften.

Uppföljning av bevarandemål

Trosa kommun ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs årligen för:

- Informationsskyltar

- Stigar, stängsel, genomgångar, rastplatser och parkering
- Underhåll av igenväxningsvegetation i betesmark och i anslutning till fornlämningar

Trosa kommun ansvarar för uppföljning av bevarandemål var 10:e år för:

- Utbredning av naturtyper
- Typiska arter
- Grov hassel
- Död ved
- Gränsmarkering

Kostnad och finansiering

Skötselåtgärder och uppföljning bekostas av Trosa kommun. I de fall det är möjligt ansöks om statsbidrag.

Ansvarig enhet

På Trosa kommun ansvarar ekologienheten för naturreservatets skötsel och uppföljning samt övriga frågor rörande naturreservatet.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Plats	Prioritet
Gränsmarkering	Inom ett år	Hela reservatet	1
Sätta upp reservatsskyltar	Inom ett år	Enligt karta	1
Bete alternativt slåtter	Vid behov	Skötselområde 1, 2	1
Restaurering av betesmark	Inom 3 år	Skötselområde 1	1
Ta bort igenväxningssly	Vid behov	Skötselområde 1, 2 och 4	1
Avverkning av granplantering	Inom 3 år	Skötselområde 2	1
Underhåll av stigar, rastplatser, stängsel och genomgångar	Vid behov	Hela reservatet	1
Tillgänglighetsanpassning	Vid behov	Skötselområde Friluftsliv	2
Underhåll av befintliga gränser	Vid behov	Hela reservatet	1
Inventering av arter, naturtyper och död ved	Vart 10:e år	Hela reservatet	1
Tillskapa död ved	Inom 3 år	Skötselområde 3	2
Sätta upp informationsskyltar	Inom 3 år		2
Sätta upp vägskylt	Inom 3 år		2
Röjning av vegetation vid fornlämningar	Vid behov	Fornlämningar	2
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter genomförd åtgärd	Hela reservatet	1
Uppföljning av bevarandemål	Årligen resp. vart 10:e år	Hela reservatet	1

Referenser

Adoxa naturvård, Förslag till skötselplan för blivande naturreservatet Lånestaheden i Trosa kommun. 2004

Adoxa naturvård, Förslag till skötselplan för blivande naturreservatet Labro ängar i Nyköpings kommun. 2000

Gärdenfors U, m fl. Rödlistade arter i Sverige 2000. Artdatabanken, SLU i samarbete med Naturvårdsverket, 2000.

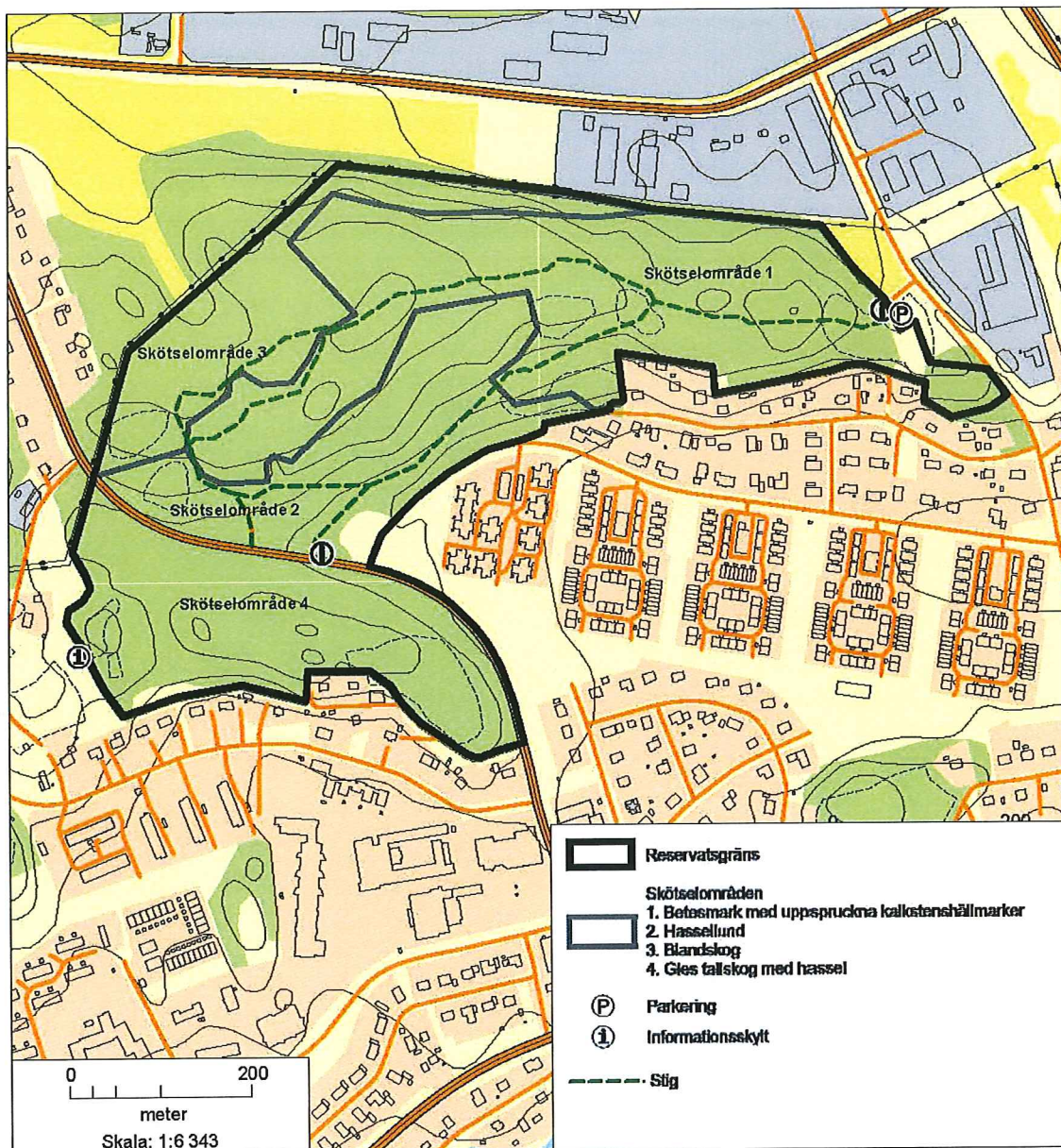
Naturvårdsverket, Bildande och förvaltning av naturreservat. Naturvårdsverket 2003.

Naturvårdsverket, Natura 2000 i Sverige, Handbok med allmänna råd. Naturvårdsverket 2003.

Rydberg H, m fl., Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket, 1997.

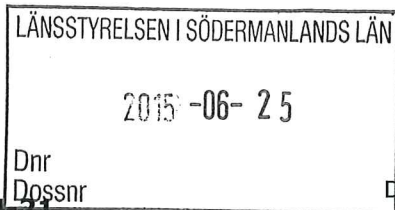
Rydberg H, Wanntorp H-E, Sörmlands flora, Sörmlands Botaniska sällskapet i Stockholm 2001.

Bilaga 1 Skötselplanskarta för Lånestahedens naturreservat

Lånestahedens naturreservat är indelad i fyra olika skötselområden:

1. Betesmark med uppspruckna kalkstenshällmarker
2. Hassellund
3. Blandskog
4. Gles tallskog med hassel

2015-04-21

Dnr KS 2014/207

Ekologienheten

Elin van Dooren
Tel. 0156-520 24
Fax. 0156-520 88
elin.vandooren@trosa.se

Samrådsredogörelse inför bildande av Lånestahedens naturreservat

Ett stort tack till alla som inkommit med synpunkter på remissversionen av reservatsbeslut med skötselplan och föreskrifter för Lånestahedens naturreservat. Det omarbetade reservatsbeslutet behandlas i kommunstyrelsens ekoutskott den 27 april och går sedan vidare till kommunstyrelsen och slutligen till kommunfullmäktige. Efter att reservatsbeslutet har antagits i kommunfullmäktige kommer alla som yttrat sig att få beslutet skickat till sig. Remissyttrandena återges nedan i sin helhet.

Under remisstiden har följande skrivelser inkommit:

Nr	Datum	Remissinstans/medborgare	Synpunkter
1.	2015-01-28	Kultur, fritid, teknik- och service	Synpunkter
2.	2015-02-02	Föreningen Sörmlandsentomologerna	Synpunkter
3.	2015-02-03	Skogsstyrelsen	Ingen erinran
4.	2015-02-04	Vagnhärads Hembygdsförening	Ingen erinran
5.	2015-02-06	Samhällsbyggnadskontoret	Ingen erinran
6.	2015-03-26	Länsstyrelsen i Södermanlands län	Synpunkter
7.	2015-03-31	Naturskyddsföreningen Trosabygden	Synpunkter

Synpunkter

1. Kultur, fritid, teknik- och service

I stort så är underlaget och förslaget bra men det saknas en viktig del. Du skriver att Trosa kommun ska stå för en hel del kostnader och att Lånestahedens naturreservat kan upplåtas om Trosa kommun godkänner det. Vem ska stå för kostnaden och vem är det som kommer att besluta om upplåtelse? En tydlighet om var i organisationen Trosa kommun detta hör hemma är på sin plats. De flesta kommer tro att det är vi inom KFTS som borde sköta om detta och så är inte fallet. Därför vore det på sin plats att det står i dokumentet vilken del inom organisationen som har kostnaderna och ansvaret för upplåtelser. I övrigt mycket bra.

Bemötande

Skötselplanen kompletteras med förtydliganden om vart i Trosa kommuns organisation ansvaret för naturreservatet ligger.

2. Föreningen Sörmlandsentomologerna

Föreningen Sörmlandsentomologerna stödjer i princip förslaget men ställer sig frågande varför man under reservatsföreskrifterna C 5 infört generellt insamlingsförbud av ryggradslösa djur och inte följer den sedan många år rådande policy som länsstyrelsen i Södermanlands län införde under 1990-talet och som lyder: '...förbjudet att fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs.'

Skälet är att totalt förbud mot insamling begränsar intresset för spontana besök av entomologer. Naturreservaten kommer i dylika fall att bli försummade när det gäller kunskapen om förekomster och förändringar av den lägre faunan.

Bemötande

Föreskrifterna justeras i enlighet med Sörmlandsentomologernas förslag.

6. Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen i Södermanlands län har beretts möjlighet att lämna synpunkter på kommunens förslag till beslut och lämnar följande synpunkter.

Länsstyrelsen är positiv till kommunens förslag att långsiktigt skydda Lånestaheden som naturreservat. Detta tätortsnära område har mycket höga naturvärde samtidigt som det är värdefullt för det rörliga friluftslivet.

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn

Enligt naturvårdsverkets vägledning, Process att bilda naturreservat, bör ordet naturreservat finnas med antingen före eller efter områdets ortsnamn.

Syfte

Det står att syftet ska nås genom att de kalkrika hållmarkerna ska betas. Det kan vara bättre att skriva t ex att markerna ska hävdas genom i första hand

bete, så att man inte utesluter slätter som ett alternativ om det t ex skulle vara svårt att få tag i betesdjur.

Reservatsföreskrifter

För djurhållare på Lånestaheden har det varit ett stort problem med lösa hundar i området som skrämt djuren. Även besökande barngrupper kan känna obehag av lösspringande hundar. Det kan därför vara lämpligt att reglera i föreskrifterna att hundar ska vara kopplade inom naturreservatet där det finns betande djur.

Föreskrift A1

Det står. Förbjudet att uppföra byggnad eller anläggning. Kommunen kan dock ge tillstånd för byggnad eller annan anläggning som behövs för friluftsliv såsom vindsydd.

Det behöver förtydligas vad som menas med undantaget från föreskriften. Om det gäller byggnad bör det klart framgå vad det är som avses. För anläggning kan man förtydliga med att det gäller enklare anläggning.

Föreskrift A7

Man bör aldrig hänvisa till skötselplanen i beslutet, man kan då bli tvungen att ändra i beslutet om skötselplanen behöver revideras. Meningen Undantaget är underhållsinsatser och avverkning av granplantering enligt skötselplan bör strykas. Undantag från föreskriften ges redan i och med första stycket i kapitlet Reservatsföreskrifter, Föreskrifter ska inte utgöra hinder föroch beskrivs i föreskriften B4.

Föreskrift B4

Här bör man nämna skötselåtgärden bete/slätter.

Skötselplan

Historisk och nuvarande markanvändning

Den historiska analysen är kanske lite kort. Stora delar av reservatet har troligen betats under lång tid.

Skötselområde 1

Kanske ska det inte stå att det ska betas extensivt eller så behövs ett förtydligande vad som önskas. Den magra marken kanske inte behöver så många djur som betar, alternativt många djur under en kort period. Även denna mark behöver vara väl avbetad vid säsongen slut. Enskilda år med betesuppehåll kanske också kan vara bra. Öppna upp för alternativ men var inte för detaljerad i skötselplanen.

Kompletterande slätter borde kunna tillåtas och bör därför nämnas. T ex i områden där gräsväxten är produktiv som intill P-platsen.

Skrivningen att all död ved lämnas i skötselområdet kan vara bra att göra lite mildare. Annars innebär det att all död ved måste lämnas. Bättre att skriva grov död ved och grenar från ädellövträd kan lämnas men ska inte försvåra betesdriften på de stora ytorna.

Förslag: En generell skrivning om att alla döda träd och grenar som bildas inom reservatet ska i första hand lämnas kvar på lämplig plats. Vid restaurering görs en bedömning av hur mycket som kan tas ut respektive lämnas.

Skötselområde 2

Bra att öppna upp för åtgärder vid behov även i detta område. Bra att krissla lyfts fram som mållart. En slåttergynnad växt som håller sig kvar på några få ställen i det sörmländska landskapet. Kan vara bra att ha en öppning i skötselplanen för att även i detta område ha betesdjur ibland.

Generellt

Något om att grova träd ska gynnas eller att på sikt få fram grova träd inom reservatet.

Friluftsliv

Skötselåtgärder:

I ett så tätortsnära naturreservat kan det vara bra att sätta ut sopställ på lämpliga platser

Kostnad och finansiering

Här kan man kanske nämna något om att det går att söka EU:s miljöstöd.

Bemötande

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn och syfte justeras i enlighet med länsstyrelsens yttrande.

Reservatsföreskrifter

Föreskrifterna kompletteras med skrivning om förbud mot lösa hundar i de delar av naturreservatet där det finns betande djur.

Föreskrift A1 kompletteras med förtydligande om vad som avses med enklare anläggning för friluftsliv. Det avser möjlighet att sätta upp vindskydd, grillplats och liknande.

Föreskrift A7 och B4 justeras i enlighet med länsstyrelsens förslag.

Skötselplan

Avsnittet Historisk och nuvarande markanvändning ses över och kompletteras med mer information.

Skötselområde 1 justeras i enlighet med länsstyrelsens förslag angående bete/slåtter och kvarlämnande av död ved.

Skötselområde 2 justeras i enlighet med länsstyrelsens förslag angående möjlighet till bete. Även möjligheten till slåtter läggs till.

Skötselplanen kompletteras med skrivning om att grova träd ska gynnas samt att sopställ ska finnas i anslutning till parkering.

Avsnittet Kostnad och finansiering kompletteras med skrivning om att EU-stöd (miljöstöd) söks för tillämpliga delar.

7. Naturskyddsföreningen Trosabygden

Vi ser mycket positivt på att Trosa kommun nu äntligen gör ett av kommunens värdefulla naturområden till ett naturreservat;

- Dock ser vi det som en stor brist att kommunen minskat ner reservatsområdet från det som pekades ut i beslutad ÖP 2010. Möjligheterna att

verkligen lyckas bevara ett områdes grundläggande värden är alltid beroende av att man avsätter tillräckligt stora ytor och buffertområden.

- En annan vinst med att också avsätta den delen från ÖP 2010 som Naturreservat, mer mark söder/syd-väst från Gnestavägen, är att behålla strövvänlig närnatur inpå exploaterade områden samtidigt som det bevarar det som beskrivs som höga naturvärden; grova gamla tallar, gammal grov hassel, rik på död ved och en rik vårfloa. Vinster för både hälsa och naturvärden.

Bemötande

Området väster om det föreslagna naturreservatet är viktiga grönytor för rekreation och naturupplevelse i staden men har inte samma höga naturvärden som det blivande naturreservatet. Skogen väster om Gnestavägen fungerar som buffertzona för reservatets kärnvärden som finns öster om Gnestavägen. Avgränsningen har under arbetets gång samrått med länsstyrelsens naturenhet. I förslaget till ny Översiktsplan 2015 har samma stora område som i Översiktsplan 2010 utpekats som prioriterat grönområde i Vagnhärad.

10